

**UCHWAŁA XLIII/370/22
RADY MIEJSKIEJ W MOŃKACH**

z dnia 21 kwietnia 2022 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Mońki na lata 2022-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt, 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 559, poz. 583) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mońki na lata 2022-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Moniek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Barbara Iwona Iwanicka

Załącznik do uchwały Nr XLIII/370/22
Rady Miejskiej w Mońkach
z dnia 21 kwietnia 2022 r.

Gminny Program

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

w Gminie Mońki na lata 2022 - 2026

Mońki 2022

I. Wstęp

Ustawodawca nakłada obowiązek ochrony rodzin przed przemocą m.in. na samorząd gminny. „Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.”

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Potrzeba opracowania takiego dokumentu wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Miasta i Gminy Mońki. Gminny Program skierowany jest do:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów, osób starszych, niepełnosprawnych,
- 2) sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) świadków przemocy w rodzinie.

Program zakłada kompleksową pomoc, zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy, przy udziale służb i instytucji oraz społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym.

II. Uwarunkowania prawne

Program jest odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która określa samorządowi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podstawa prawna Programu:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks karny,

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mońki,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Mońki,
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny.

III. Rodzaje przemocy w rodzinie

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i osobom stosującym przemoc w rodzinie, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związanych z tym zagadnieniem. Definicja najczęściej stosowana określa przemoc domową, jako: działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to: jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami jak intencjonalność, nierównowaga sił wynikająca z działania człowieka, naruszanie praw i dóbr osobistych powodując cierpienie i ból.

Najczęstsze rodzaje przemocy:

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie,

kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, groźenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.; Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np. wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

Ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.;

IV. Adresaci programu

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

V. Diagnoza problemu przemocy

Z danych demograficznych za 2021r. (stan na 31.12.2021r.) wynika, że w mieście Mońki zamieszkuje 14518 osób, w tym dzieci do lat 18 pozostających na utrzymaniu – 2500.

Na podstawie informacji i sprawozdań opracowanych przez Zespół wynika,

że w latach 2019 – 2021 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” kształtowała się następująco: w roku 2019 było wszczętych 55 procedur, w roku 2020 było 38, a w roku 2021 było wszczętych 23 procedur „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 1.

	2019	2020	2021
Interwencje domowe			
Liczba interwencji domowych dot. Przemocy domowej w ramach procedury „Niebieska Karta”	40	32	23
Liczba nakazów opuszczenia lokalu	0	0	1
Liczba ofiar przemocy domowej			
Ogółem	42	34	26
Kobiety	33	30	18
Mężczyźni	3	1	2
Dzieci w wieku 13-17 lat	6	3	6
Liczba sprawców przemocy domowej			
Ogółem	41	32	23
Kobiety	2	5	3
Mężczyźni	39	27	20
Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu			
Ogółem	20	13	13
Doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień	2	1	0
Zatrzymanych	15	13	9
Liczba osób uczestniczących w terapii			
Liczba osób uczestniczących w terapii dla sprawców przemocy	23	14	0
Liczba osób uczestniczących w terapii dla ofiar przemocy	7	18	32

Źródło: KPP w Mońkach, ZI w Mońkach, GKRPA w Mońkach

Z informacji, jakie uzyskaliśmy od Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mońkach wynika, że liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie w roku 2019 wynosiła 21 osób, w roku 2020 liczba osób wynosiła 12, natomiast w 2021 roku 24 osoby. GKRPA prowadzi terapię dla sprawców i ofiar przemocy w roku 2019 prowadzono 30 terapii dla sprawców oraz ofiar, w roku 2020 prowadzono 32 terapie dla sprawców oraz ofiar, a w roku 2021 prowadzono 32 terapie dla ofiar. Gminna Komisja zapewnia także udział dzieciom w zajęciach edukacyjnych z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączone jest to z wycieczkami. W badanych latach udział wzięło od 50 do 100 dzieci. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi również placówkę wsparcia dziennego „Promyk”, do której uczęszcza 35-40 dzieci.

Tabela nr 2.

	2019	2020	2021
Liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie	21	12	24
Liczba osób uczestniczących w terapii dla sprawców przemocy	23	14	0
Liczba osób uczestniczących w terapii dla ofiar przemocy	7	18	32
Liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania, uzależnienia połączonych z odpoczynkiem	100	50	80
Liczba dzieci uczęszczających w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego	35	35	40

Źródło: GKRPA w Mońkach

Poradnia Psychologiczno – Pedagogicznej w Mońkach przekazała, że liczba dzieci objętych terapią psychologiczno-pedagogiczną z rodzin dotkniętych przemocą przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3.

	2019	2020	2021
Liczba dzieci objętych terapią psychologiczno-pedagogiczną	5	2	2

Źródło: PZPPP w Mońkach

Na podstawie wykonanej diagnozy stwierdzić można, iż w Gminie Mońki konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

- 1) Działania profilaktyczne na terenie Gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
- 2) Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Mońki, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
- 3) Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.

- 4) Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
- 5) Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
- 6) Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy w rodzinie.
- 7) Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
- 8) Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.
- 9) Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.

VI. Zespół Interdyscyplinarny i „Niebieska Karta”

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy gmin obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych, które z mocy ustawy podejmują działania w stosunku do osób i rodzin dotkniętych przemocą domową, ale również inicjują działania w stosunku do zewnętrznych podmiotów i instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie. W gminie Mońki funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny d.s przeciwdziałania przemocy powołany przez Burmistrza Moniek. W skład tego zespołu wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kurator sądowy. Celem Zespołu jest budowanie lokalnego systemu wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy oraz wypracowanie standardów współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między burmistrzem a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu oraz uchwalonego przez Radę Miejską regulaminu, który określa tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Zespół interdyscyplinarny w indywidualnych przypadkach może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Uruchomienie procedury „Niebieskiej Karty” następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z następujących służb: policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. pracownika socjalnego), oświaty (np. pedagoga, dyrektora szkoły, nauczyciela), ochrony zdrowia (np. lekarza, pielęgniarkę), komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Wszczęcie procedury winno występować nawet w sytuacjach, w których jedynie zaistniało podejrzenie stosowania przemocy, nawet nieoparte dowodami. Dopiero w toku prowadzenia procedury wymaga się, aby przypuszczenie stosowania przemocy zostało uzasadnione.

Niebieska Karta-A – wszczęcie procedury. Osoba wszczynająca procedurę przekazuje oryginał wypełnionego formularza do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie tzn. nie później niż w terminie 7 dni (kopia zostaje u wszczynającego procedurę). Następnie przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego, nie później niż w ciągu 3 dni przekazuje go członkom Zespołu lub grupie roboczej.

Niebieska Karta-B – przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Niebieska Karta-C – na posiedzeniu członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupa robocza, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta-C”. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie – nie wstrzymuje prac Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

Niebieska Karta-D – członkowie ZI lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta-D” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Możliwe jest wypełnienie formularza w miejscu zamieszkania osoby podejrzanej stosowanie przemocy.

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie w sposób trwały oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Procedura zostaje również zamknięta, gdy zespół rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań. W gminie Mońki zjawisko przemocy kształtuje się na różnym poziomie.

VII. Cele Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mońki ma za zadanie:

- efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,

- zmniejszenie negatywnych skutków występowania przemocy w życiu społecznym i rodzinnym,
- usprawniania współdziałania służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy,
- podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej.

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie oraz tworzenie warunków zapewniających rodzinie i jej członkom bezpieczeństwo, prawo do zachowania i poszanowania godności i dóbr osobistych oraz rozwój i funkcjonowanie w rodzinie wolnej od przemocy i agresji domowej.

Program opierać się będzie w głównej mierze na profilaktycznym przeciwdziałaniu, poprzez monitorowanie środowisk w bieżącej pracy socjalnej, wczesnym rozpoznaniu zagrożeń, zdiagnozowaniu przyczyn i ustaleniu planu zaradczego. Istotną rolę podejmowanych w Programie działań, będą szeroko prowadzone kampanie informacyjne, programy edukacyjne, poradnictwo i doradztwo. Program zakłada także doskonalenie, poprzez szkolenia, kadr, przygotowanych do skutecznego zapobiegania i interwencji w razie kryzysu.

W sytuacjach wymagających interwencji kryzysowej koordynacją działań zajmować się będzie Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w którym przedstawiciele podmiotów realizujących Program, zdiagnozują sytuację rodziny wymagającej pomocy, ustalą plan działań i wyznaczą jego wykonawców.

Cele szczegółowe:

2. Zapobieganie zjawiskom przemocy poprzez działania monitorujące, diagnozujące oraz uprzedzające występowanie istotnych problemów zagrażających bezpieczeństwu rodziny i jej członków.

ZADANIA	PARTNERZY
Zbieranie i analizowanie danych nt. zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy w środowiskach, rejestracja faktów przemocy	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni
Realizacja systemu „Niebieskiej karty”	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, MOPS, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświaty, placówki ochrony zdrowia
Diagnoza zjawisk i przyczyn występowania przemocy domowej, wytyczenie planu działań	MOPS, ds. Zespół Interdyscyplinarny przeciwdziałania przemocy

zaradczych dla środowisk zagrożonych aktami przemocy	w rodzinie
Udzielanie pomocy rzeczowej i organizacyjnej niezamożnym i niezaradnym życiowo rodzinom, pomoc w likwidacji potencjalnych przyczyn występowania przemocy – aktywizacja na rynku pracy, poradnictwo i doradztwo prawne, psychologiczne, budowania dobrych relacji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Tworzenie urozmaiconej oferty zajęć pozalekcyjnych, zajęć wyrównawczych dla mniej zdolnych uczniów, uczenie umiejętności radzenia sobie ze stresem, łagodzenia konfliktów, komunikacji, mediacji i budowania dobrych relacji rówieśniczych	Urząd Miejski, szkoły i placówki oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, instytucje kultury i inne podmioty, zajmujące się statutowo organizacją czasu wolnego od zajęć szkolnych dla dzieci i młodzieży

2. Zapewnienie ofiarom przemocy bezpieczeństwa i ochrony izolującej od sprawców, pomocy socjalnej i terapeutycznej.

ZADANIA	PARTNERZY
Wdrożenie planu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacjach zaistnienia aktów przemocy w rodzinie, opracowanie planu działań, wdrożenie procedur	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS, Policja, Sąd, Kuratorzy, placówki służby zdrowia
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia osobom dotkniętym przemocą: – poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, rodzinne, aktywizacja zawodowa wspomagająca finansowe usamodzielnienie się.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
Umieszczanie osób i rodzin dotkniętych przemocą w bezpiecznym schronieniu dającym poczucie izolacji przed agresywnością sprawcy, pomoc prawna w działaniach separujących ofiary od sprawców przemocy	MOPS, Policja, Sąd, kuratorzy sądowi, PCPR
Wdrożenie terapeutycznych programów i warsztatów dla ofiar i świadków przemocy domowej oraz stwarzanie możliwości do powstania grup samopomocowych.	MOPS, PCPR, GKRPA

3. Zorganizowanie sprawcom przemocy pomocy terapeutycznej, działań bezpieczeństwa i ochrony oraz pomocy socjalnej.

ZADANIA	PARTNERZY
Opracowanie i wdrożenie planu działania dla osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS, Policja, Sąd, Kuratorzy, placówki służby zdrowia

rodzinie	
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia dla osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie: – poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, rodzinne, aktywizacja zawodowa wspomagająca finansowe usamodzielnienie się.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
Pomoc w znalezieniu schronienia i izolacja od osób i rodzin dotkniętych przemocą, działania separujące sprawców od ofiar przemocy.	MOPS, Policja, Sąd, kuratorzy sądowi, PCPR
Wdrożenie warsztatów terapeutycznych i programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz stwarzanie możliwości do powstania grup samopomocowych	MOPS, PCPR, GKRPA

4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia jakości i dostępności usług.

ZADANIA	PARTNERZY
Zwiększenie skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach, seminariach, kursach, superwizjach, itp. Promowanie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podnoszenie kwalifikacji.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Ochrona zdrowia, Sąd Rejonowy (Kuratorzy)

VIII. Działania podejmowane przez realizatorów Gminnego Programu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadza wywiady środowiskowe oraz udziela pomocy okresowej lub doraźnej rodzinom, zmagającym się z przemocą domową i alkoholizmem, który niejednokrotnie prowadzi do wystąpienia tego pierwszego zjawiska. Do przemocy w rodzinie najczęściej dochodzi pod wpływem alkoholu. Pracownicy socjalni mają szczególne uprawnienia ustawowe dotyczące interwencji i rozwiązywania spraw wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 9a ust 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany ustawowo do zapewnienia obsługi organizacyjno-technicznej Zespołowi Interdyscyplinarnemu.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, policji, oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służby zdrowia,

organizacji pozarządowej, zespołu kuratorskiego służby sądowej. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w placówek i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia;
- 5) pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mońkach podejmuje czynności zobowiązujące poddaniu się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, będących często sprawcami przemocy. Komisja inicjuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu; podejmuje czynności w zakresie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu; kieruje na badania przez biegłego psychologa i psychiatrę w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi działania prewencyjne, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne. W ramach swoich działań prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz przynajmniej raz w roku prowadzi Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna prowadzi konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla dzieci dotkniętych bezpośrednio lub pośrednio przemocą oraz poradnictwo specjalistyczne dla rodzin mających trudności w wychowaniu dzieci.

Komenda Powiatowa Policji w Mońkach prowadzi działania prewencyjne i interwencyjne mające na celu zapobieganie zjawisku przemocy. Ofiary przemocy domowej mogą uzyskać pomoc u przeszkolonych pracowników Komendy Powiatowej Policji. W sprawach przemocy domowej wdrażane są procedury „Niebieska Karta”.

Szkoły i placówki oświatowe realizują działania prewencyjne, dotyczące zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki. Celami szkolnych programów profilaktyki są następujące zagadnienia:

- 1) eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych,
- 2) rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- 3) promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych,
- 4) prowadzenie doskonalenia nauczycieli i pedagogów szkolnych.

Placówki medyczne zajmują się ofiarami przemocy jak również sprawcami w postaci objęcia rodziny opieką psychologa, leczenia różnego rodzaju zaburzeń. W przypadku, gdy osoba pokrzywdzona ma widoczne ślady przemocy fizycznej sprawują opiekę medyczną. Placówki wydają również zaświadczenia dla osoby pokrzywdzonej lub przeprowadzają obdukcję.

Sądy i prokuratura. Sąd orzeka środki wychowawcze, podejmuje działania w środowisku w postaci objęcia rodziny kuratelą, zleca dla kuratora sądowego przeprowadzenie jednorazowego wywiadu środowiskowego. Sąd orzeka również kary pozbawienia wolności lub inne środki zabezpieczające, aby odseparować pokrzywdzoną rodzinę od sprawcy. Prokuratura przeprowadza postępowanie sprawdzające i wnioskuje do Sądu o ukaranie sprawcy przemocy. Wydaje zakazy zbliżania się sprawcy do pokrzywdzonej rodziny.

IX. Źródła finansowania programu

Środki na realizację niezbędnych działań w ramach Programu mogą pochodzić z:

- 1) budżetu gminy
- 2) budżetu powiatu
- 3) z urzędu wojewódzkiego
- 4) z ministerstwa i urzędów państwowych
- 5) z programów samorządowych i państwowych
- 6) budżetu państwa,
- 7) funduszy unijnych
- 8) innych źródeł

X. Monitoring i Ewaluacja

Koordynatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mońki na lata 2019-2023 jest Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mońkach. Monitoring Programu ma służyć sprawdzeniu czy planowane rezultaty i działania zostały zrealizowane, a także umożliwi opracowanie dalszych przedsięwzięć oraz działań korygujących. Program ma charakter otwarty i długofalowy. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od rozpoznanych potrzeb. W terminie do 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Burmistrzowi w Mońkach roczne sprawozdanie z realizacji zadań.